

ТРАНСФОРМАЦИЯТА НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА - ФАКТОР ЗА УСПЕШНА КАРИЕРА

Проф. д-р Евгени Станимиров

НЧТТФУК (Не Чак Толкова Тайната Формула На Успешната Кариера) ...

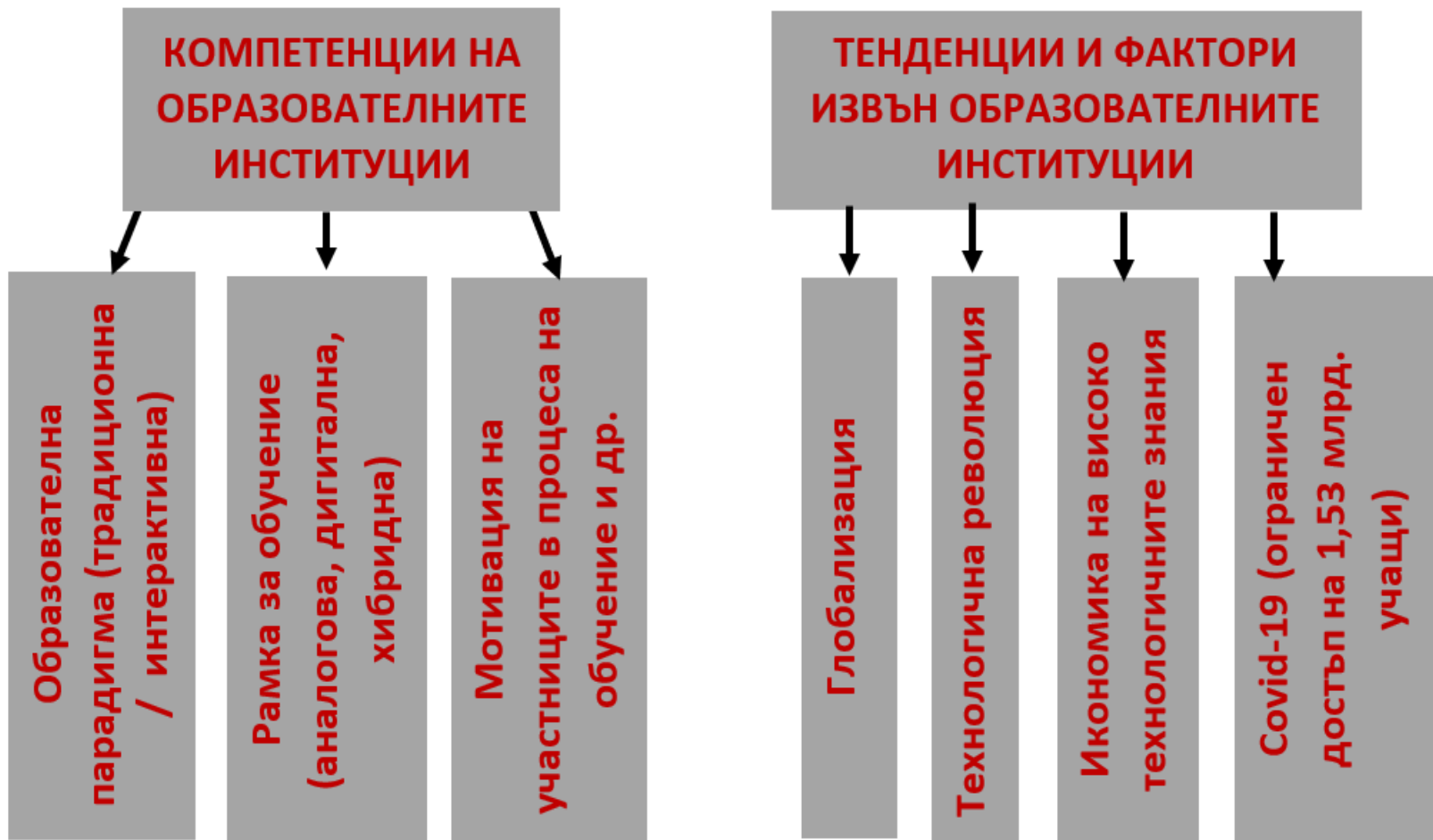
- Качество на резултатите**
- Качество на действията**
- Качество на решенията**
- Качество на въпросите**
- Качество на убежденията / мечтите**
- Качество на знанията / обучението**
- Качество на ментора / учителя**

БАЗОВИ ДОПУСКАНИЯ ...

- **Човешките ресурси – стратегическа роля за достигане на целите на компанията;**
- **Интерес на работодателите към образованието;**
- **Пригодност на завършилите - 70% от работодателите в САЩ са убедени, че традиционното образование НЕ е адекватно!**

ПРИГОДНОСТ НА КАДРИТЕ ...

Цел на доклада:

Насочване на вниманието към някои несъответствия, които пораждаат образователните подходи и методи при изграждане на предпоставки за последващо кариерно развитие, и на тази база да се аргументират препоръки за трансформация на образователната система с акцент върху висшето образование.

КВАЛИФИКАЦИЯ – ИЗИСКВАНИЯ НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ ...

- **Несъответствие между квалификацията на търсещите работа и изискванията на работодателите.**
- **Недостиг на таланти - 68% от работодателите в България имат трудности с кадрите, при средно равнище за света - 45% (Manpower, 2018).**

ЕФЕКТИ ОТ НЕСЪОТВЕТВИЕТО...

- Google, Ernst & Young и др. не изискват ОКС от кандидатите за работа, а залагат на конкретни умения;
- Бизнес академии за подготовка и развитие на кадри;
- Засилване на интереса към MOOCs.

Ефекти на дигиталната революция върху образователните системи ...

- 85% от професиите на 2030 година все още не съществуват (Dell и IFTF).
- Технологиите може да елиминират повече от 14% от съвременните професии и да променят в значителна степен над 32% от тях (ОИСР).

- Образователната система не успява да се адаптира към темповете на технологична промяна и навлизането на AI.

ИНСТИТУЦИОНАЛНА ДРАМА НА АКАДЕМИЧНАТА ИДЕНТИЧНОСТ

Добавена стойност на образователната система

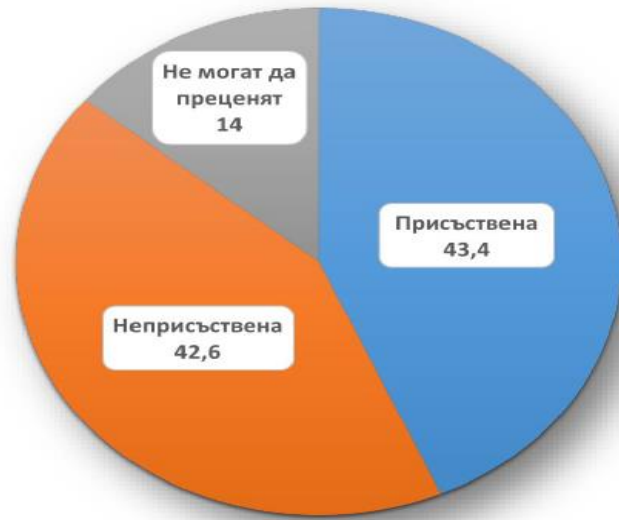
Използваните подходи и методи за обучение

Посока на развитие на образователната система

ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ ОТ ПРОЦЕСА НА ОБУЧЕНИЕ ...

- **Над 30% от студентите в САЩ не желаят да се върнат в кампусите за онлайн обучение.**
- **20% от първокурсниците на Harvard University искат GAP-year.**
- **75,5% от USA-колежаните не се чувстват щастливи от обучението си по време на пандемията.**

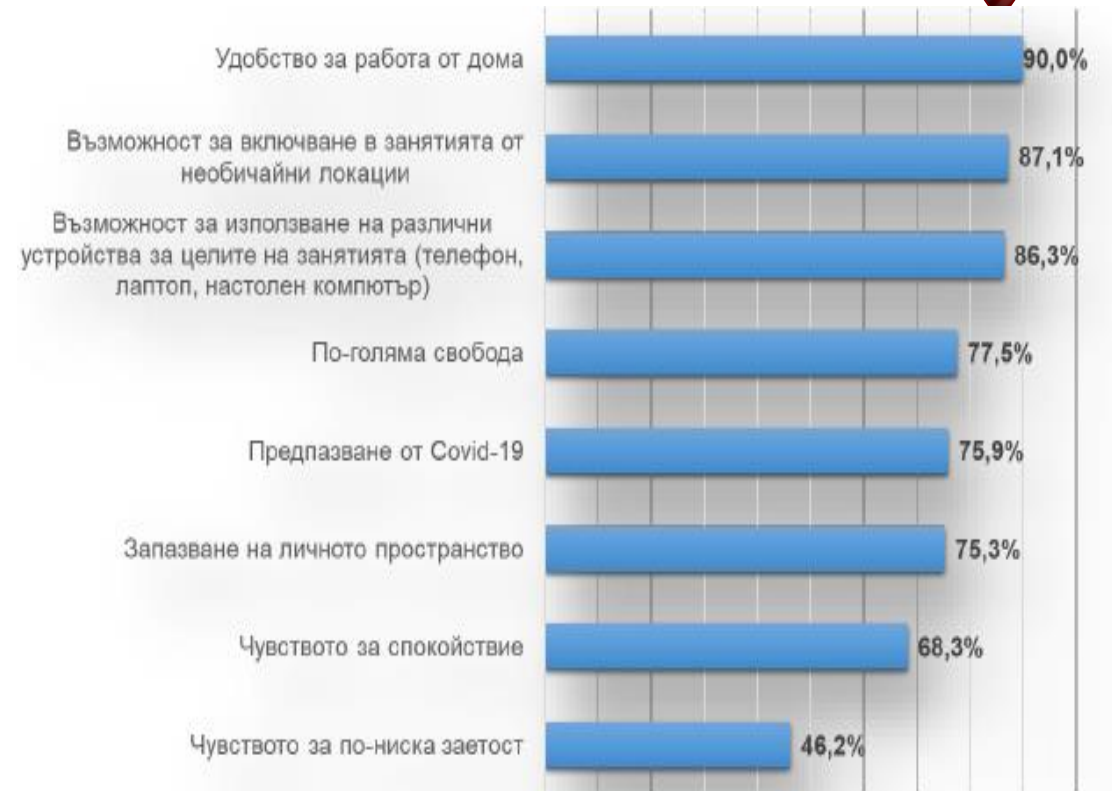
Онлайн обучение – Българският случай ... (проучване на ЦСИ към ИУ-Варна с 603 студенти)

Коя форма на обучение Ви харесва повече? (в % към всички).

Предимства на присъственото обучение

Предимства на Неприсъственото обучение

ВУ трябва да пренастроят своите стратегии ...

$$\text{Възприета ценност на университет „X”} = f \frac{(Д;ЗУК;П;М;Р)}{(ОР;У)}$$

- Д – диплома;
- ЗУК – знания, умения и компетенции;
- П – преживявания на студентите по време на тяхното следване;
- М - възможности за мобилност по време на обучението;
- Р - възможност за работа по време на обучението;
- ОР - общи разходи;
- У - усилия за приключване на обучението.

ИЗПОЛЗВАНИ ПОДХОДИ И МЕТОДИ ЗА ОБУЧЕНИЕ

- **Съвременните студенти са много различни по отношение на подготовка, способности и предпочитания.**
- **Дигитализацията „отвори“ възможности за адаптивни образователни системи, които още преди пандемията проактивно развиваха компетенции за смесено он-/офлайн обучение.**
- **Проблем за консервативните образователни системи / институции, които разчитаха и продължават да разчитат на „контактно“ и слабо технологично обучение от типа „лице в лице“ (f2f).**

МЕХАНИЧЕН ТРАНСФЕР НА ОБРАЗОВАТЕЛНО СЪДЪРЖАНИЕ

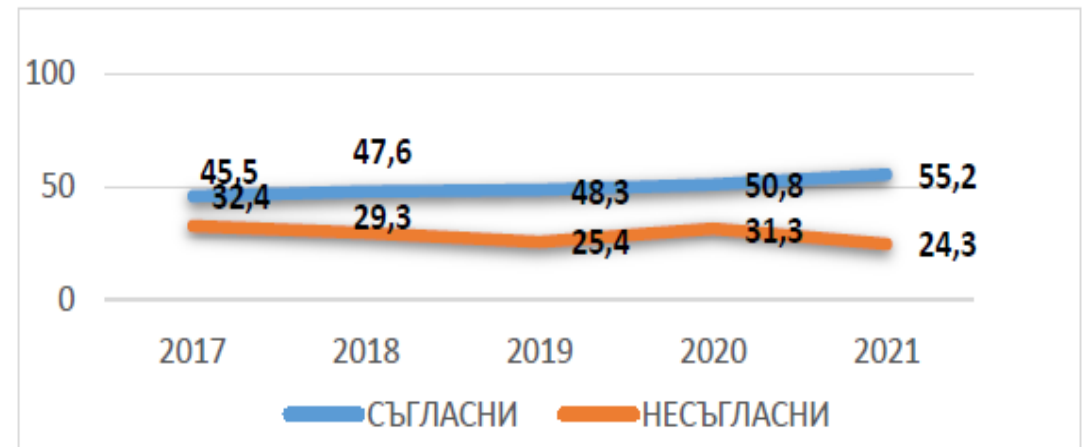
- **Значителни педагогически разлики между дистанционното обучение и преподаването „на място“.**
- **„Двойно наказание“ - слабо технологичното обучение обикновено е с акцент върху преподаването (teaching), а не толкова върху процеса на научаване (learning) и придобиване на умения и компетенции.**

Четвъртокурсниците – на прага на завършването (проучване на ЦСИ към ИУ-Варна с 322 студенти / 02.-03.2021)

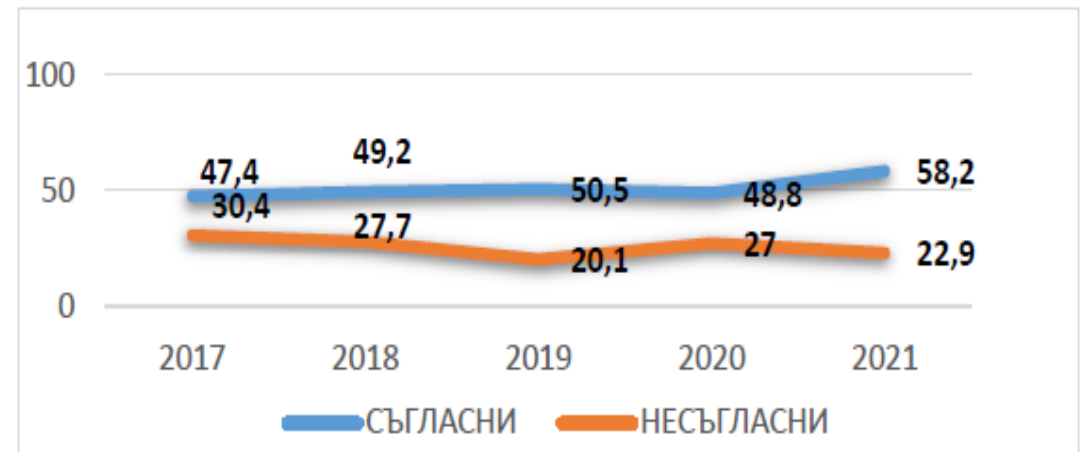
Чувствам се готов/а за професионалната си реализация

4
По-скоро съгласен

Чувствам се уверен/а в професионалните си знания и умения

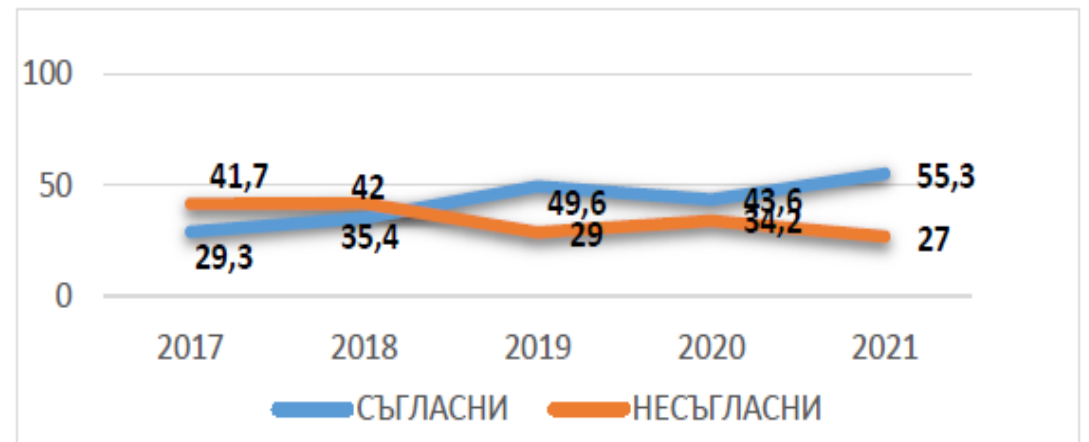
4
По-скоро съгласен

Четвъртокурсниците – на прага на завършването (2)

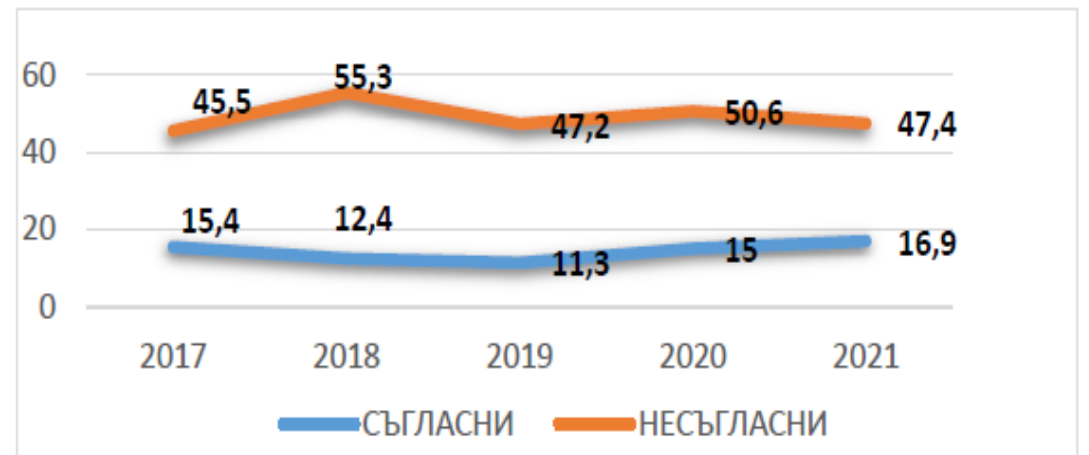
Успях да добия
практически и полезен
опит

4
По-скоро съгласен

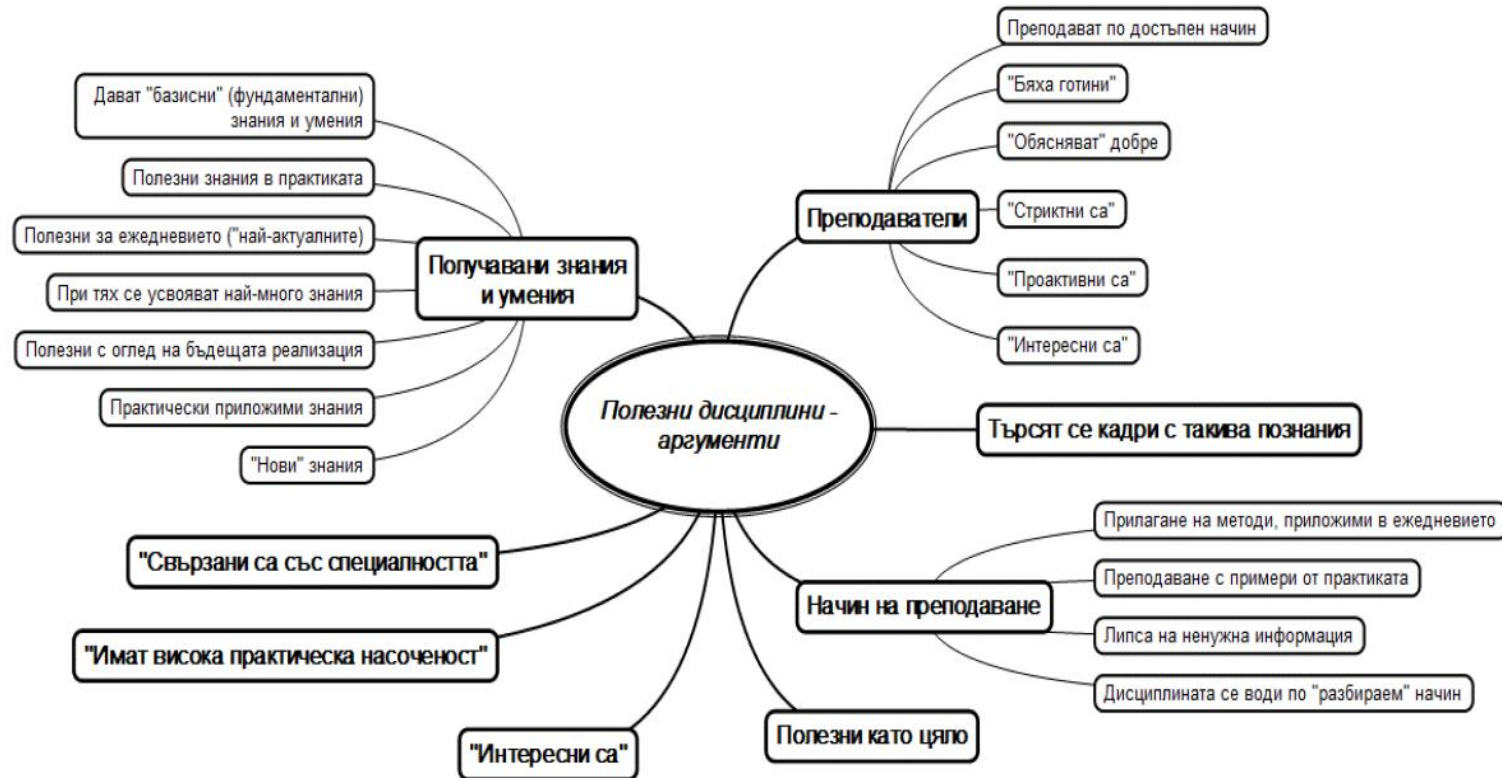
Радвам се, че си намерих
работа чрез Университета

3
Нито съгласен, нито
несъгласен

Четвъртокурсниците – на прага на завършването (3)

Фиг. 5. Основни аргументи, споделени от четвъртокурсниците при определяне на конкретни дисциплини като „полезни“

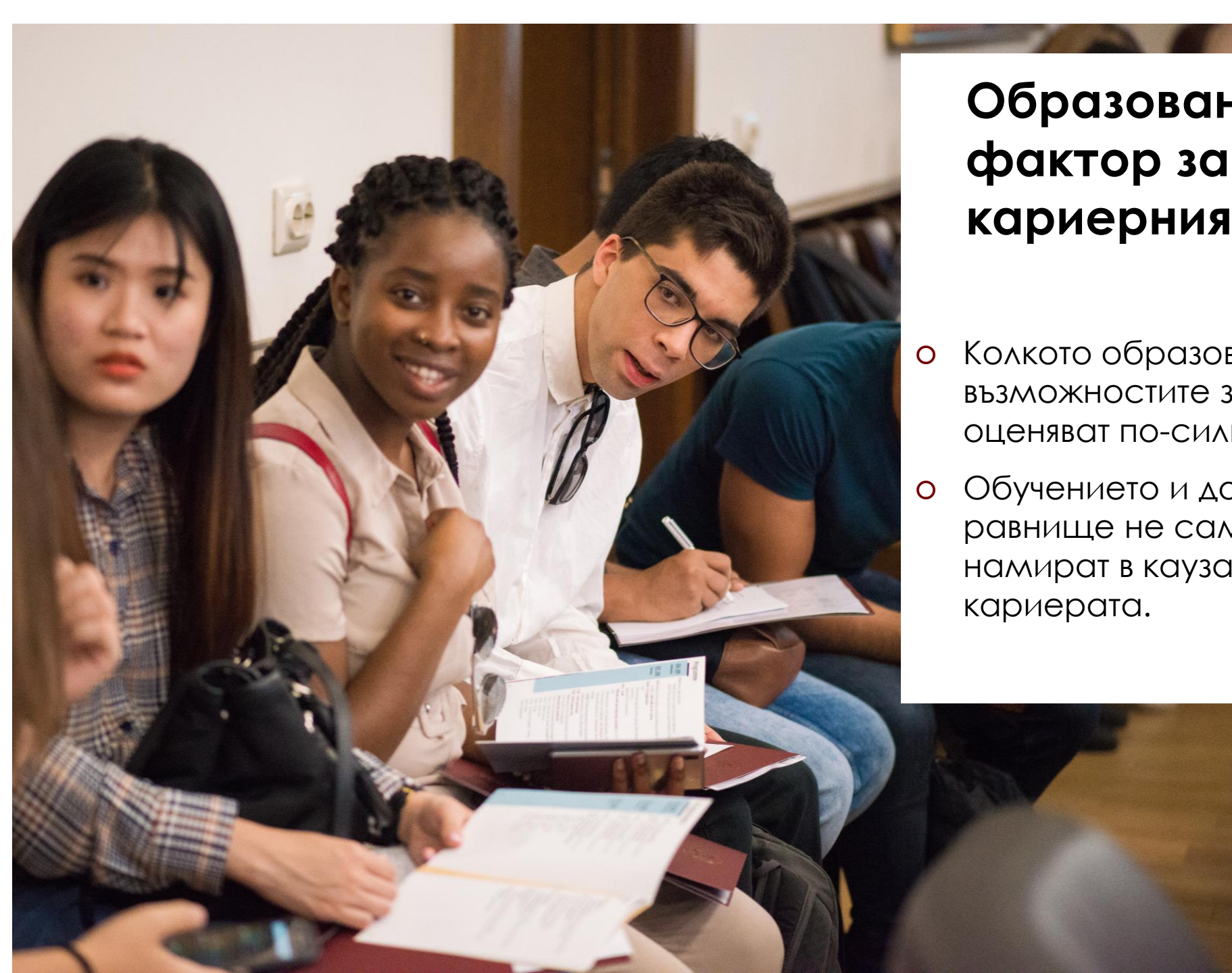
ОБУЧЕНИЕ И КАРИЕРНО РАЗВИТИЕ

- **Неглижиране от обучителите на големите (не само педагогически) различия, предимства и недостатъци между традиционното, електронното, дистанционното, отвореното и гъвкавото обучение.**
- **Стандартизация Vs. персонализация на обучението!**
- **Неспособност на обучаваните за осъзнаване на персоналните желания, свързани с кариерата и нейното развитие.**

Решения, свързани с кариерата ...

- Какво и къде да учим, каква работа да изберем, в каква организация да кандидатстваме, как да комбинираме личен живот и работа, кога да се впусκαме в нови предизвикателства и др.
- Потенциален проблем – кариерно бездействие!

A group of diverse students, including a young woman with long dark hair, a young woman with braids, and a young man with glasses, are sitting at a table. They are looking at documents and talking. The young man with glasses is pointing at a document. The young woman with braids is smiling. The young woman with long dark hair is looking at the camera. There are other students in the background, some wearing blue shirts.

Образованието - ключов фактор за разгръщане на кариерния потенциал ...

- Колкото образованието е по-високо, толкова възможностите за кариерно развитие се оценяват по-силно от работещите.
- Обучението и достигнатото образователно равнище не само корелират, но и се намират в каузална връзка с успеха в кариерата.

ИЗВОДИ ...

- **Процесът на обучение - да се съобразява със случващото се на пазара на труда, но и с тенденциите, които влияят върху еволюцията на бизнес модела на компаниите.**
- **Образователната система не може да отговори адекватно на изискванията за опознаване на бизнес практиките ако се „капсулира“ и функционира в традиционна среда.**
- **Повечето от обучаваните се подготвят за „ползватели“ и „работещи за някого“, а не за „създатели“.**

Подготовка на учебното съдържание ...

- „Коннективистки“ методи;
- „Обективистки“ методи;
- „Конструктивистки“ методи.

Образователната система трябва да се трансформира, но как ще изглежда тогава и чии интереси ще отстоява?

Образованието ще представлява точно това, което ще направим от него ... !

Благодаря за вниманието!

Проф. д-р Евгени Станимиров